

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea
Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană
privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene
„Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative,
semnat la Chișinău la 2 septembrie 2025**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative, semnat la Chișinău la 2 septembrie 2025.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe

Mihail POPȘOI

Ministrul culturii

Cristian Jardan

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**L E G E**

pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative, semnat la Chișinău la 2 septembrie 2025

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative, semnat la Chișinău la 2 septembrie 2025.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe va notifica Consiliului Uniunii Europene ratificarea Acordului nominalizat.

**Argumentarea oportunității ratificării
Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea
Republicii Moldova la programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, destinat
sectoarelor culturale și creative, semnat la Chișinău la 2 septembrie 2025**

A. Descrierea tratatului

1. Informații generale:

- a) Prezentul Acord a fost semnat de către Republica Moldova și Uniunea Europeană, la Chișinău la 2 septembrie 2025;
- b) Tratatul este de nivel interstatal;
- c) Forma – scrisă. Structura: titlul, preambulul, dispozitiv (6 articole), două anexe și un Protocol.

2. Informații privind conținutul tratatului:

- a) *Obiectul* prezentului tratat îl constituie participarea Republicii Moldova la toate acțiunile din cadrul componentelor Cultură, MEDIA și Intersectorială ale programului „Europa creativă” al Uniunii Europene, sub rezerva îndeplinirii și menținerii condițiilor prevăzute de legislația relevantă a Uniunii Europene pe întreaga perioadă de derulare a Programului.

Scopul tratatului este de a stabili participarea Republicii Moldova, în calitate de țară asociată, la acest program, în vederea sprijinirii și promovării sectoarelor culturale și creative.

- b) Acordul nu va substitui și nu va amenda careva dintre tratatele existente.
- c) Conform prevederilor art. 6 din Proiectul Acordului, termenul de valabilitate al prezentului Acord este stabilit astfel încât acesta să rămână în vigoare pe întreaga durată necesară finalizării proiectelor și activităților finanțate din programul „Europa creativă”, asigurării protecției intereselor financiare ale Uniunii Europene, precum și îndeplinirii tuturor obligațiilor financiare ce decurg din implementarea sa. Intrarea în vigoare a Acordului se realizează la data la care Părțile își notifică reciproc finalizarea procedurilor interne necesare în acest scop, iar aplicarea sa poate avea loc provizoriu, în conformitate cu legislația internă a fiecărei Părți, până la finalizarea acestor proceduri. Încetarea valabilității Acordului poate interveni în cazul în care Republica Moldova notifică Comisia Europeană despre imposibilitatea finalizării procedurilor interne, denunțarea unilaterală de către oricare dintre Părți, cu respectarea unui termen de preaviz de trei luni, sau ca urmare a suspendării aplicării în cazul neachitării contribuției financiare datorate de Republica Moldova. Încetarea produce efecte la data expres menționată în notificare sau la expirarea termenului de preaviz. Prolungirea valabilității Acordului este implicită, acesta continuându-și aplicarea până la îndeplinirea tuturor obligațiilor contractuale și financiare asumate de Părți.
- d) Conform art. 6 pct.8 al Acordului, acesta poate fi amendat în scris, cu acordul comun al Părților. Intrarea în vigoare a modificării intră în vigoare la data la care părțile și-au notificat reciproc finalizarea procedurilor lor interne necesare în acest scop.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

- a) Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative, derivă din angajamentele Republicii Moldova în procesul de integrare

europăană. Încheierea prezentului tratat derivă și din acțiunea 102, Capitolul 26 Educație și Cultură, Anexa A din cadrul Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, adoptat prin HG nr. 306/2025 și acțiunea 424 din Planului național de reglementări pentru anul 2025, adoptat prin HG nr. 841/2024. Totodată, Acordul își are temeiul în angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM-UE, Capitolul 25, art. 132 lit. (a), și în Agenda de Asociere RM-UE, Tit. IV.21.Cultură.4

- b) Scopul final al prezentului tratat este de a asigura cadrul legal și participarea Republicii Moldova în calitate de stat asociat la programul „Europa Creativă” al Uniunii Europene, în vederea sprijinirii dezvoltării sustenabile și a competitivității sectoarelor culturale și creative din Republica Moldova.
- c) Opțiuni alternative de reglementare decât prezentul Acord nu există.
- d) Respectivul Acord nu necesită încheierea unor tratate sau documente subsecvente, cum ar fi protocoalele de implementare, regulile și modul de aprobare și punere în aplicare a acestuia.
- e) Prezentul Acord este un document tip pentru toate statele asociate la programul European „Europa creativă”.
- f) Acordul de asociere la programul „Europa creativă” prevede dreptul Republicii Moldova de a participa, în calitate de țară asociată, la toate acțiunile prevăzute în cadrul celor trei componente ale Programului: Cultura, MEDIA și Intersectorial, sub rezerva îndeplinirii condițiilor stabilite prin Directiva 2010/13/UE a Uniunii Europene. Republica Moldova beneficiază de dreptul de participare în calitate de observator la lucrările Comitetului „Europa creativă” responsabil cu monitorizarea implementării Programului, fără drept de vot, pentru punctele de pe ordinea de zi care vizează Republica Moldova și pentru care Republica Moldova contribuie financiar. Totodată, Republica Moldova are obligația de a contribui financiar la bugetul Programului, conform formulei stabilite în Acord și anexele sale, de a asigura existența unei structuri naționale de coordonare (Creative Europe Desk) și de a facilita libera circulație a persoanelor, bunurilor și serviciilor implicate în derularea proiectelor finanțate. De asemenea, Republica Moldova se angajează să permită accesul instituțiilor europene la documentele, spațiile și informațiile necesare pentru audit, control financiar și verificarea utilizării fondurilor, precum și să coopereze activ în prevenirea și combaterea fraudelor și neregulilor ce ar putea afecta interesele financiare ale Uniunii Europene. Totodată, Acordul include ca parte integrantă *Protocolul privind suspendarea contribuției financiare a Republicii Moldova ca urmare a circumstanțelor excepționale generate de războiul neprovocat de agresiune împotriva Ucrainei*, prin care se suspendă aplicarea prevederilor referitoare la contribuția financiară a Republicii Moldova pe durata valabilității măsurilor stabilite prin schimbul de scrisori între părți, această suspendare urmând a înceta în condițiile prevăzute în respectivul schimb de scrisori.
- g) Acordul nu prevede modul de soluționare a disputelor.
- h) Teritoriul părților de aplicare a tratatului este Republica Moldova.
- i) Eventuala urgență a punerii în vigoare a tratatului – există.

2. Aspectul politic, cultural și social.

Prezentul Acord derivă din angajamentele Republicii Moldova în procesul de integrare europeană și reflectă continuitatea eforturilor naționale de armonizare cu acquis-ul comunitar în domeniul culturii. Încheierea prezentului Acord este fundamentat inclusiv în temeiul acțiunii 102, Capitolul 26 „Educație și Cultură”, Anexa A din cadrul Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, precum și pe acțiunea 424 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024. Totodată, Acordul își are temeiul în angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM-UE, Capitolul 25, art. 132 lit. (a), și în Agenda de Asociere RM-UE, Tit. IV.21.Cultură.4.

Din perspectiva efectelor sale, Acordul consolidează relațiile bilaterale cu Uniunea Europeană și amplifică vizibilitatea Republicii Moldova în plan regional și internațional, oferind un cadru extins de cooperare culturală și dialog intercultural.

În plan social și cultural, Acordul sprijină dezvoltarea culturii și industriilor creative, încurajează participarea activă a societății civile și facilitează accesul la oportunități pentru tineri, artiști, profesioniști și organizații culturale, contribuind astfel la coeziunea socială și promovarea valorilor democratice.

Efectele asupra situației socio-politice includ întărirea parcursului european al țării, susținerea reformelor în domeniul culturii și media și consolidarea statului de drept. Având în vedere importanța și complexitatea Acordului, este recomandabilă desfășurarea unor consultări publice și audieri cu actori relevanți din sectorul cultural, mediul academic și societatea civilă, pentru a asigura transparență, sprijin public și asumarea largă a obiectivelor Acordului.

3. Aspectul economic și de mediu

Prezentul Acord prevede participarea Republicii Moldova la programul Uniunii Europene „Europa creativă”, ce reprezintă un instrument strategic care va susține dezvoltarea durabilă și competitivă a culturii și industriilor creative, cu un impact direct asupra modernizării sectoarelor. Prin accesul la finanțare europeană, sprijin tehnic și oportunități de cooperare internațională, operatorii culturali și creativi din Republica Moldova vor putea dezvolta proiecte inovatoare și sustenabile, contribuind astfel la diversificarea produsului cultural pe piață și la crearea de locuri de muncă de calitate, atât în mediul urban, cât și rural cu potențial creativ ridicat.

Programul încurajează totodată integrarea principiilor de mediu, promovând soluții ecologice, mobilitate artistică cu impact redus asupra mediului și digitalizarea proceselor culturale, cu efecte benefice asupra reducerii emisiilor și consumului de resurse. Beneficiile directe și indirecte vor contribui la creșterea vizibilității culturii naționale, la intensificarea schimburilor interculturale și la consolidarea identității europene a Republicii Moldova, în timp ce cadrul oferit de acord deschide perspective clare pentru dezvoltarea unor parteneriate pe termen lung și a unui ecosistem creativ rezilient și sustenabil.

4. Aspectul normativ

Acordul este în conformitate cu prevederile Cartei ONU și cu alte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv Convenția UNESCO privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale (2005), ratificat în anul 2006 prin Legea nr. 258-XVI/2006, respectând angajamentele asumate la nivel internațional și național. Tratatul este în concordanță cu legislația Uniunii Europene, întrucât prevede aplicarea directă a normelor și mecanismelor prevăzute de Regulamentul (UE) 2021/818 cu privire la programul „Europa creativă” și Directiva 2010/13/UE a serviciilor mass-media audiovizuale. În ceea ce privește legislația națională, la etapa actuală se află în circuitul de avizare proiectul de modificare a Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, ce prevede transpunerea prevederilor Directivei 2010/13/UE.

Totodată, în vederea implementării prevederilor Acordului, urmează a fi instituit Biroul „Europa Creativă” național, ce va fi reglementat prin intermediul unui act normativ distinct ce va prevedea organizarea și funcționarea Biroului, mecanismele de coordonare interinstituțională și asigurarea accesului la informații și audit în conformitate cu cerințele UE.

5. *Aspectul instituțional și organizatoric.*

Sub aspect instituțional și organizatoric, Acordul prevede participarea Republicii Moldova, în calitate de observatori fără drept de vot, la reuniunile Comitetului Europa Creativă responsabil cu monitorizarea implementării Programului pentru punctele de pe ordinea de zi care vizează Republica Moldova.

Acordul impune necesitatea înființării Biroului național „Europa Creativă”, reglementat printr-un act normativ distinct, care va stabili organizarea, funcționarea, mecanismele de coordonare interinstituțională și modalitățile de asigurare a accesului la informații, precum și conformitatea cu cerințele privind auditul și controlul financiar ale Uniunii Europene.

6. *Aspectul financiar.*

Angajamentele financiare prevăd o contribuție operațională anuală la bugetul programului, calculată proporțional cu PIB-ul Republicii Moldova față de cel al Uniunii Europene (ajustat cu un coeficient de 0,55), precum și o taxă de participare progresivă de 3% în 2026 și 4% în 2027, conform Anexei I. Totodată, pentru anul 2026, contribuția care ar include taxa de participare și contribuția operațională anuală a Republicii Moldova ar fi estimată 10 184,6 mii lei, iar pentru anul 2027 aceasta ar fi estimată 10 283,4, mii lei. Totodată, Ministerul Culturii urmează să-și asume angajamentele financiare pe termen mediu, în conformitate cu alocațiile bugetare aprobate.

Totuși, având în vedere prevederile art. 6 alin. 9 al prezentului Acord, ce stabilește că inclusiv prin Anexele și Protocolul care fac parte integrantă din Acord, Protocolul prevede expres suspendarea contribuției financiare temporar, în contextul circumstanțelor excepționale generate de războiul de agresiune împotriva Ucrainei, până la încetarea suspendării stabilite prin Acordul sub formă de schimb de scrisori între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

În cazul în care Protocolul nu va rămâne în vigoare, se va aplica termenul rigid prevăzut în proiectul Acordului – obligația de achitare a contribuției financiare într-un termen fix de maximum 45 de zile de la intrarea în vigoare a deciziei Comisiei Europene privind suma restantă (art. 3 pct. 3). Întârzierile de plată pot atrage penalități financiare și pot conduce la suspendarea participării Republicii Moldova la programului „Europa creativă”.

Totodată, având în vedere angajamentul de instituire a Biroului național „Europa Creativă”, acesta va fi creat în limita bugetului aprobat a Ministerului Culturii.

7. *Aspectul temporar.*

Măsurile preparatorii pentru intrarea în vigoare a Acordului, includ parcurgerea procedurilor interne de ratificare și notificarea reciprocă între Părți, urmate de înființarea Biroului „Europa Creativă”, până la data de 1 ianuarie 2026. Aplicarea provizorie a Acordului este permisă conform legislației interne ale Părților, pentru a asigura demararea timpurie a activităților, înainte de finalizarea tuturor procedurilor de ratificare.

Implementarea Acordului se desfășoară etapizat, cu confirmarea de către Uniune a îndeplinirii condițiilor pentru participarea integrală la componentele MEDIA și Intersectorială la două luni după emiterea confirmării scrise. Monitorizarea și evaluarea implementării se realizează continuu, în parteneriat, implicând prezentarea de rapoarte și organizarea reuniunilor comitetelor relevante, conform dispozițiilor regulamentului programului și prevederilor Acordului. Acordul prevede posibilitatea suspendării aplicării, în special pentru neachitarea contribuției financiare în termen, precum și încetarea acestuia cu un preaviz de trei luni sau prin notificare privind imposibilitatea finalizării procedurilor interne de ratificare; în asemenea cazuri, proiectele angajate anterior continuă până la finalizare sub aceleași condiții.

C. Analiza oportunității ratificării:

a) Prezentul tratat a fost semnat la Chișinău, la 2 septembrie 2025.

b) În conformitate cu art. 6 alin. (1) al Acordului, intrarea în vigoare va avea loc la momentul notificării reciproce a finalizării procedurilor interne de ratificare de către Părți. Ulterior, de la data de 1 ianuarie 2026, Acordul va fi aplicabil pentru Republica Moldova, conform art. 6 alin. (2). În conformitate cu legislația internă a Părților, Acordul poate fi aplicat provizoriu, pentru a permite demararea timpurie a activităților, chiar înainte de îndeplinirea tuturor condițiilor necesare intrării în vigoare la nivel internațional.

c) Ratificarea Acordului de către Părți și notificarea reciprocă a finalizării procedurilor interne de ratificare constituie mecanismul de intrare în vigoare a acestuia, în conformitate cu art. 6 alin. (1) al Acordului.

d) Nu există necesitatea formulării unor rezervări sau declarații.

e) Nu există rezerve ale altor Părți la prezentul tratat.

f) Conform Articolelor 6 alin. (1), (2) și (3), ambele părți vor finaliza procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului acord și se vor notifica reciproc cu privire la finalizarea acestora până cel târziu la data de 1 ianuarie 2026.

g) Conform articolului 6 alin. (2), Acordul va rămâne în vigoare atât timp cât este necesar pentru finalizarea tuturor proiectelor și activităților finanțate prin Programul Europa Creativă, pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și pentru îndeplinirea tuturor obligațiilor financiare care decurg din implementarea sa. Cu toate acestea, termenul de implementare al Programului este anul 2027.

h) Nu există proiecte de acte legislative elaborate sau prezentate concomitent Parlamentului în vederea ajustării cadrului juridic existent la prevederile tratatului.

Reieșind din cele expuse mai sus, precum și în temeiul prevederilor Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Ministerul Culturii consideră oportună aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind participarea Republicii Moldova la programul Uniunii Europene „Europa Creativă”, destinat sectoarelor culturale și creative, semnat la Chișinău la 2 septembrie 2025.*

Ministru

Cristian JARDAN